

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینچی سنه: اوچنچی جلد

نومرو : ۲۸

۵ حزیران ۳۳۸

قونقوجوسون مزارى

قونقوجوسون «أعزهدن اولان كيمسه سهاوارشه
توافق ايدين فضيلت صاحبيدير ، اعمالنى حدودسز
اوله زق تعديل ايدر ، هر شيك غايه واسولنى على اليفين
بيدير ، موجوداتك خواس ذاتيه سته آهنگ ويرر ،
كوشش و آي كى نورايدير ، روح كى حاول و تأثير
ايدر ، خلقى اونك فضيلتني بيدير . اوفى طائيفلر
قياس ايده جك كيمسه بولالزلر . » ديه تعريف
ايتديكى زمانلر بيلم بونونكى قدرت مذهبيه سنى
تعين ايتديلميدى ؟

كندى نامه - بايخنده كيارد داخل اواق اوزره -
انشا ايديش . معبدلرك ايك زبيليسى بولان چاتونق
اياكده كى معبدلرك باي باشنده ، دائى روزكارلرله
قاجلان قوم اولكده سنده ، ساده برطوبراق بيغنى
ايچنده تربيه سز بر مزارده ايدى سكون ايله هدم
اولان قونقوجوسون شيدى ميلونلرجه خلقك امانته
حاكدر . طريقتى حكومتك دكاسه بيله اداره نك
مذهبيدير . اجدادك آرزو چوق اسرارلى اولان اعمالنى
قضى نظريه لره تكميل ايدين تاثيرم قادار برلى ايسه
قيمت اجنيه ني اولان بوديزم قادار هامي دكلدر .
بو مذهب ، مراسم و آيين ، نزاهت و تشريفات
طريقتى در ، وجدان اخلاقيدين زياده رفاه خارجى نك
انكشافنه . مملوفدر .

ايده ايكي كره اجرا اولان آيتلره منور اولميان
كيره من ، بوكا مقابل بالهوم مامورين اشتراكه
مجبوردر . الكوچوكنه وارنجه قادار هيچ برادارى
مرکز بوقدركه بر قونقوجوسون معبدى ، هر قري
آياك برنجى واون بشيچى كولرى معتبر بر هر شردك
مشيخته قونقوجوسون ذكر و آيينى اجرا ايدليك
مخصوص بر محلى بولمادون .

وفاتده اوچ بيك قادار شاكرد براقان ،
سنة لره ياس طوتولان ، مزارى اوزون مدت
عائله لره وطن اولان قونقوجوسون حكمدارلر وسائر
مشاهير كى وفاتدن سوكر ابرجوق عنوانر اتخاف
ايدلى . سونغ خاندان سلطنتنده «استاد قديم» ،
تاريخ زماننده «ولى» ، «مرشد اعظم» ناملرني
آلدى . سوكر ، رأس كاره بكن رجال ايچين
قونقوجوسون بشكده سنى زيارت مجبوريت حكمنه
كچدى .

اهلى ، اكابر ، حكمداران زمان زمان مزارينى ،
معبدنى زيارت ، قربانلر ذبح ايتك صورتيله قونقوجوسون
اهميتنى آتيرديلر . بونون مزار قربنده كى معبد چين
معماريسنك همان هان شهنكاريدر

هردم يشيل سرويلر آراسندن كچن دار بربول
بو سكون قطعه سنك كوبريسى كيدير ... ولايتك
خطوط حديديه سى آلان مهندسلىرى غنى ايله نه
قادار تكثير ايتديه سنى اوسكونلر شمشند و فايده لرندن
اوزاق قالمشدر : محلى اعتيادات عصرلر ديزى مبارك

نفس

اشرف اوغلو آل خبرى
باغچه بزرگى بزردهدر
بزر بر مولانك قولى بزر
بخش ايكي دل بزردهدر

آرى واردر اوچوب كزهر
تنى نشدن سچوب كزهر
جانان بزدن قاجوب كزهر
آرى بزر بال بزردهدر .

آدم واردر جسمى سمير
آلور آبدست اولماز تميز
ايل دخل ايله ك نه من
جمله كيناخلاق بزردهدر .

أراكى در آرى يورمى
اوزاق بولدن خبر مصورمى
چنده كى يدى ابرمى
جوشون آقان سيل بزردهدر .

بر بوزنيك چيچكى بزر
درگاهارك قولجانى بزر
حاجى بكناش كوچكى بزر
آدب ارگان پول بزردهدر .

كچى صوفى كچى حاجى
اونلر بزه دعاچى
رسول اكرمك تاجى
عبا خرقة شال بزردهدر .

قولدر حسنى دده قولدر
معنائى سولدين ديلدر
الف حقه دوعرو بولدر
جهم آراساك دال بزردهدر .

صحنى دره

دولوبور ، بخره دن براق برصباح باشلانغى سچايور ،
خروسلر اوتوش بوردى . باشنى آلياك طونارق قاقده .
رخاوتله بر كريندى ، سلكندى . قيزك اوستنده
دوران قابوطنى خفجه آلدى . اوتادار دهرين بر اويقو .
دهيدى كه دوامش و آراد بر دهرين دهرين ايچنى
چكيوردى . بخره نك اوگنده بر لحظه دوردى .
ويلندن كرينى چوزدى . كرك كبرلى بر كوزنى آجهرق ،
هر احتمال قارشى ، آچ قالدنى زمانلر بيله دها فنا
كونلر ايچون صافلادى يدي تانه آلونى قيزجى نك
ديزينك دينه براقدى . اونك بر قوجاق قوسمال
صاجله اورنولو چهره سته باغده كندنده فوت بولامايق ،
قايى آجدى . سسزجه هرديولرى ايتله نك باغچه به
چيقدى . و بر جمله ده باغچه نك كينارنده كى چيندن
ديشارى به آتلايه رقى كندنى پول اوستنده بولدى .

مصطفى نزار

ايكيسى ده او كاخدمت ايتديورلردى . بوراده كچره چكى
كجه نك ذوق دهاشيديدن كنديسى تيمر تيموردى .

*

كجه چوقدن اولمشدى . دالارك آراسندن
آي باغچه به عادت بر آلون توز ياغورى كى دوكلور ،
ساله بر چشمه كجه نك سسزلى ايچنده اوزاقلر ده
عكس ايدين بزمه بيله آقوب دور بوردى . بونك
شرقى سويلوردى . حق بر آرائى قالدى ، اوستادى .
ياواش ياواش سيورونه رك قيزك يانته ياقلاشدى .
اونك كنج وجودندن چقان حرارتله تيمر ده . نيملك
صوك حدينه كاديكنى آكله رقى دوراميه جفى سويلدى .
اونى ايكيسى ده ياردم ايده رك اوك ايچنه صوقدبلر .
داهار زياده كنج به باسلانور . اوده بو ايكله كجه
بوزويلور ، چكييور ، قورقوروش كى تيمر بوردى .
بونك ، قايى چكوب كنج به يالكر قالدبلر .
بركوشه ده آياقه دوران قيزى بلندن ياقلادى .
قورقوناي ايچون چالانديكى كورونجه داهار زياده
صيقدى . همان يره چومه لن قيزجى نك يانته چوكدى .
قيز ، شيدى باشنى ديزلر نه ديامش ، سؤلار نه هيج
جواب بر بوردى . چشيد بك هر لحظه آرتان بر
صبر سزاقله سؤلارنى تكرارلور . صبر نك صوك
حدينه كشدى . قولارنى بر آرز فضل حركته سوق
ايتدى . اوزمان برايتنى «الله عشقه !» ديه يالورلردى .
قيز بريشان ، بوتون قوتيله اونك الندن قورقوله رقى
بخره نك اوكنه قوشدى . بنه اسكى وضعيتنده اورابه
چومه لى . چشيدبك اور كوتهمك ايچون ياواشجه او كا
دوعرو بوردى ، قيلمادى بيله ... بنه يانته
چومه لى . صاچلرني اوقشايرق ، ديلك دوندكى
قادار اشتياق آكلانغه چاليميردى .

باشنى ديزلر نه ديامش بر دلو قالد بر بوردى .
چشيد بك اونى تايمين ايده رك ايكي آلياك باشنى ياواش
ياواش قالد بوردى . قيزجى بوسفر بوزنى آريله اورنه رك
خنجقمه باشلادى . بارماقلىك آراسندن كوز باشلر نك
سوزلديكى بك اعلا كوردى . و چشيد بك آنى بر
حركته آلارى آره سنده دوران بو قيزجى نك باشنى
صاليورنجه ينه ديزلر اوزرينه دوشدى . كندى ده
ياواش ياواش بر كوشه به چكييله رك بوزولدى . دوشو .
ندى ؟ اويدي ؟ صيدى ؟ ... يالكر ابي بر مدت
سوكر ا قيزه سسلندى . بر جواب آلامادى . بخره
اوگنده باشى آلارى آره سنده و ديزنه ديامش
دور بوردى . ياواشجه يانته ياقلاش رقى قيريق جالى
بخره دن كيردن صووقله اوشومه سون ديه سيرنده كى
قابوطنى چيقاردى ، قيزك اوموزلر نه آندى ...

*

كوزلرني آچنجه اولاطرافنه باقيندى . يارى
قارائلى ، يارى آيدى نك بو اولاطرافنى طائيفامادى .
كوشه ده بوزولمش بروجود كورونجه دون كجه كى
ماجرانى بردن خاطر لادى . باشى چاتلايه جقمش كى
آغ بوردى . ديشارده ك قوش جيولتيلارى اولاطرافه

بیاض طاسه

کنیش چیرگیلرله خارله لوب
ایچنده بیاض طاش بردن فائ اولدی .
اوزمان ، آتسه سز بر نیم کبی ،
مهم آجیلرله اورپردی قلی . *

و آغلادی کنج قیز بوتون برکیجه
کارسز سورله بویه سسزجه
براقدینی ایچین دها ایلک کونی
کناهمز قلیک بیاض یو کونی .

احمد محمدی

عدایدین، آت اوست ایدیلرین بربرک صارصله سینه
مساعده کلدنر. منار دایما ساده، زینتسزدر، حالوکه
بطندن بطنه کوزلاشدیرلش ؛ حرب ، تحط و غلا،
قوراقلق ، فیضان کبی فوق العاده احواله رجال
و کبارک مشورتکاهی اولمشدر .

موقوفاتک اهمیتنی برقات دها آرتیرمق مقصدیه
أل قاریشدر برلان بعض متلردن صرف نظر ایلک دفعه
معبدا اتحاد ایدیلن مل قونقو چو سنک آقامتکاهی کلدنر .
خانه بی آلان شمال بولنده کاشدر .

قونقو چوس محل و مقدسک اصل تاریخچه سی
قبل المیلاد ۱۹۶ سنه سنده امپراطور نامنه ایلک دفعه
اوله قیو بویوک بر آیین اجرا و قربانلر ذریغ ایدیلرله باشلار ،
قونقو چوسک عزیزتیجه ده ، کندیسندن بر عصر صو کرا
کلن مرشد منچوسک غیرت و وعظله تأمین ایدلشدنر .
و خراً قونقو چوس مبدینه حکومت عسکری
محافظلر تعیین ایدیلرک معبد ملی بر محل مقدس حاله
وضع ایدلش ، ۴۴۵ هجریه سنده یاغش ، تکرار
یاغش ، و نافع سلالاتی زماننده پک فضله مظهر
حرمت و تقدیس اولمشدر .

معبدک تاریخچه سنک اقبال دوره سی اون ایکینجی
عصره در . امپراطور ، بویوک اراضی وقف اتمک ،
کلن و ازادات تأمین ایلک و منظم محافظه تشکیلاتی
وجوده کتیرمک صورتیه حقیق بر حرم الاحرام حاله
قویمشدر . ۱۲۱۴ تاریخنده مونتولار طرفندن احراق
ایدلش ، ۱۴۹۹ تاریخنده صاعقه اصابت ایدرک یاغش
ایسه ده هردفعه سنده دها کوزل و مکمل صورتده بنا
و تزین ایدلشدنر . اون سکرنجی عصر ابتدالرنده
برکره دها صاعقه اصابت ایتش اولدیندن بو سفر
غایت متین بر طرزده انشا ایدلشدر . آلان طواف
ایدیلن محل مقدسی ، بوسولدی کمز اولوب انشا آتی
آننجق آتی سنه ده اکمال ایدیلر یاغش و بک محشم
مراسم ایله وضع اساس و کشادی اجرا ایدلشدنر .
بنانک تشکیلات و تقیساتی پک واسعدر ، محرابه
قونقو چوسک تحتدن بر تصویر می موجوددر .
مفکوروی دین اصحابجه تصویرلر عظمت و هیبت
دینی محمل اولدیندن مینخ سلالاتی مؤسسی طرفندن
سائر معابدده کی تصویرلر قالدیرلشمه ده بو کالیدیشلده مشدر .

محمد مهمل الدین

جنگنامه

۳

قایمونه قایمونه (*)

بر قاق قالدین باغریورلردی :

— آرره ! آرره .. قوردلر ایصریمش زواللی
چو جی .. نه ده کوزل اوغلان .. آتش کبی کوزلری
وار . مه سوا بو سنک قاپلانک قاجیردینی اوغلانکه
پک بگز یور .

آیاق والارنده حلقه لر طاشیان بر قالدین یاغلاشهرق :

— باقیم ... دیدی .

و کوزلرینک اوزرینه ایلله سپر یاپارق دقله
موغلیه باقدی :

— صحیح .. بو دها ضعیف اما کوزلری
طبق بن اوغلانک کوزلرینه بگز یور .

چو قورناز بر آدم اولان راهب ، مه سوا [نک
اک زنکین کویونک زوجہ سی اولدیننی بیلیوردی
و کوزلرینی سمایه قالدیرارق :

— جنکلی آلدیننی تکرار اعاده ایتدی . بو
اوغلانی اوینه کونور و انسانلرک حیانتده او قادار
اوزانی کورن راهبی تاطیف ایتکده اونوما ...

موغلی کندی کندیته دوشونوردی :

— بو یون بو سوله کاربله کندی قبیله نک
باشقه بر امتحاننده طن ایدیلورم . هایدی مادام که
بنده بر انسان انسانلر کبی حرکت ایتلی .

اهالی طشاغیلدی . قالدین موغلی به کندیسی

تغیب ایتسه سی اشارت ایتدی . بر قرضی بویال
قاریولایی ، قارعه غریب نقشلی طوبراقدن معمول
بر تخم چانغی ، بر قاق تیرمه سی ، دیوارده کی او یوقده

هند معبودیتک رسمی ، برده دیوارده اشپورله مالی
بر آینه آصلی بولان قولوبه واصل اولدیلر . موغلی به
اکتبله بر بویوک باردق سوت و بردی والی باشی

اوزرینه قویارق اوزون اوزون کوزلرینه باقدی .
بالکه بو جنکدن کان اونک چو جوی قاپلانک چالدینی

چو جوی ایدی :

— ناطوو .. ناطوو ..

موغلی بواسمی بیلیر کبی کوروغدی .

— سکا یکی آیاق قابی کیدیردیم کونی
خاطر لاورمیسک ؟

آیاقلرینه طوقوندی اونلر کیک قدر سرتدی .
محزون علاوه ایتدی :

— خایر ، بو آیاقلر هیچ بابوچ کیمه مش .
فقط سن اوغلم ناطوویه چو بگز یورسک . اولادم
اولاجنک .

موغلی عمرنده دام آلتنده اواماردینی ایچون
راحتیمز اولیوردی . فقط دامه باقارق دیشاری
چیقنی ایسته دیکی زمان بونی قولایله برندن سوکه .

(*) دوکاه ، نومبر : ۲۷

بیله چکنی اکلادی . هم ذاتاً پنجره ده قاپاغا بوردی .
صوکره کندی کندیته :

— انسانلرخی اکلادقدن صوکره انسان اولق
نه به بارار . بوساعنده جنکده قالدن برانسان قادار
سرسر و سسسر قالدن . اولرک انسانلرخی اوکرغلیم .

قوردلرله یاشادینی مدتیجه آلا کییکک سسسی
ویا بانی طوز یاوروسنک خورده سنی اوکرغشیدی .
مه سوا برسورق سوله دیکی زمان موغلی جان مکمل
صورتده اونق تقلید ایدیلوردی . بوسورتله کیجه به
قدر قولوبه ده کی اشپارک بر چوغنک اسملرینی
اوکرغشیدی .

باقی زمانی کانیجه موغلی مشکلات چیقاردی .
وبارس طوزاغنه بگزین بو قلیبه ده یاغی ایسته مدی .
قاپوی قاپادقیری زمان پنجره دن چیقیدی . سر آک
زویی :

— براق اونق کندی حاله ... بلکه هیچ
بر زمان یاغاده یاغامشدر . اگر حقیقتاً بزه اوغلانک
یرینه کوندیلدی ایسه ... قاچاز .

موغلی تارلانک کنسانده کی اوزون و یارلاق
اونلرک اوزرینه اوزاندی . کوزلرینی قاپاچینی زمان
ایک کی بوموشاق قورشونی برپوز چکسک آلتنه
صوقولدی .

بو ، قورد آنانک اک بویوک یاوروسی ، قورشونی
قاردهش ایدی :

— بوآه ... سنی یکریمی میلدر تعقیب ایدیلوردم .
سن همان انسان کبی اودون دومان و آخور قوقشک
اویان قاردهشم .. سکا خبر کتیر یورم .

موغلی اونق قولاری آراسته آلاق :

— جنکده هبسی ایبلر یا ...

— قرضی چیچکله یانان قوردلر مستناه سی
ایبلر . شیدی دیگله شیرخان فنا حالده یاندینی ایچون
کورک یرینه کلنجه به قدر آوه چیقیدی . عودنده

سنک کیکاریکله و یاغافای دوشه به کینه عین ایتدی .
— ایکم زده عین ایتدک . بنده بروعدم وار .

فقط حوادث آتی ایبلر . اکلان بقلم قورشونی
قاردهش بن بو یکلکاردن پک یورولم -

قورشونی قاردهش مراقله سوریلوردی .

— قورد اولدینکی اونوما ... انسانلر بونی سکا

اونوتدیرماسینلر ...

— هیچ بر زمان .. سنی و بوتون مغاره مزده کیلرینی
سودیکیمی خاطر لایه جنم . فقط قبیله دن قوغولدیتمیزی ده
خاطر لایه جنم .

— باشقه بر قبیله دن ده قوغولایله چکی
اونوما .. انسانلر انسانلر قاردهشم . قونوشالری کولده
قورینه لرک باغیر ماسنه بگزهر . بویره کلدیمک زمان

سنی کولک کنارنده بامبولرک آراسته بکارم .
بوکیجه بی تعقیب ایدن اوج آتی طرفنده موغلی

کولک خارجه هیچ چیغمادی . و انسانلرک عادتلرینی
اوکرتمک چالیشدی . اولا اونق پک زیاده راحتیمز

ایدن براروتو ایله اورتمک باشلادی . صوکره هیچ
ایدن براروتو ایله اورتمک باشلادی . صوکره هیچ